

КОНФЕРЕНЦИЈА О МЕРАМА ПОВЕРЕЊА У БОСНИ

Оптимизам ОЕБС

Беч, 13. јануара (Танјуг)

У Организацији за европску безбедност и сарадњу, под чијим покровитељством се у Бечу одржава Конференција о мерама за успостављање и јачање поверења међу странама у Босни, очекује се да ће наредне среде бити размењене комплетне војне информације и подаци између раније сукобљених страна.

Председавајући Конференције, мађарски амбасадор Иштван Бармати изјавио је синоћ мађарској агенцији МТИ да подаци који су размењени на прошлонедељној рунди бечких преговора не одговарају верификационим критеријумима за конвенционално наоружање.

Учесници Конференције – делегације Републике Српске, хрватско-муслиманске федерације и муслиманске владе – изразили су, према Барматијевим речима, спремност да ОЕБС изврши инспекцију на лицу места у Босни.

Потписивање протокола о успостављању мисија за везу и размена војних података оцењени су, међутим, као велики почетни успех, а Бармати је поновно уверење да ће учесници Конференције до 26. јануара, када је предвиђено окончање преговора, потписати споразум који је ОЕБС припремио.

Бармати није желео да пружи никакве ближе информације о току преговора који се одржавају иза добро затворених врата у бечком Хофбургу, где је седиште ОЕБС.

У круговима Конференције се, ипак, сазнаје да је о Нацрту споразума, који је делегацијама подељен на почетку онедељне рунде разговора, 10. јануара, вођена само генерална дискусија.

Паралелно започета Конференција о субрегионалној контроли наоружања, на којој поред три стране из Босне учествују и делегације СР Југославије и Хрватске, с радом треба да настави 16. јануара. Рок за њено окончање је 6. јун ове године.

Тиен Ђичен у Либији

Пекинг, 13. јануара (Танјуг)

Кина је изразила наду да ће доћи до мирољубивог решења проблема између Либије и западних земаља око случаја Локерби и да ће се он решити кроз преговоре.

Потпредседник и министар иностраних послова кинеске владе Тиен Ђичен, који се налази у званичној посети Либији, разговарао је са либијским вођом Муамер Гадафијем.

Изборна трка у Тузли

Американцима је у Босни кренуло прилично добро. Пошто су натчовечанским напорима избегли давлeње у блату код Жупање, инжењерци елитне Прве тенковске дивизије САД коначно су успели да склопе понтоноку гвожђурију преко Саве. Конструкција, која озбиљно конкурише за назив „мајке свих мостова“, од историјског је значаја. То је прво ангажовање америчких снага на тлу Старог континента од искрцавања у Нормандији.

Европски аналитичари се упињу да процене праве домете наглашеног повратка Јенкија на позицију глобалног навигатора у светској заједници а пре свега на европском тлу. При том се обилато цитирају управо амерички званичници који воду терају баш на ту воденицу. Тако утицајни Ентони Лејк, саветник за националну безбедност Беле куће, каже:

„Стајући уз оне који се излажу ризику ради мира, од Блиског истока до Северне Ирске, а сада и у Босни, ми смањујемо опасност од сукоба који уништавају животе и destabilизују регионе“.

Његове речи део Европе је протумачио као најаву нове етапе у спољној политици Вашингтона. Једина преостала суперсила, свесна своје снаге, коначно прихвата да и својим војницима а не само политичким, економским и обавештајним полугама, ускоче где скрипи и вади кестење из ватре (макар је понекад и сама запалила). Да ли је баш тако?

Колико год то жалостило неке европске душице, америчко масовно војно присуство у Босни више је везано за сликање председника Била Клинтонa међу неустрашивим маринцима у Кемп Тузли, него за стратешку одлуку да су амерички момци спремни да оду где год затреба, у складу са Лејковим речима да „председник ради на томе да изгради безбеднији свет“.

Није реч о томе да саветник не говори истину. Председник гради безбеднији свет у оној мери у којој та грандиозна грађевина може да утиче на америчко јавно мњење које ће колико сутра бити питано да ли баш он заслужује да и у наредне четири године води Сједињене Државе. Према последњим сондажама подаци су, као што је то и обично у животу, контрадикторни. Анкета коју су током прошлог викенда заједнички спровели лист „Ју-Ес Тудеј“, ТВ мрежа Си-Ен-Ен и институт Галуп показала је да је број анкетираних који одобравају како Клинтон обавља

дужност са 52 одсто пре три недеље пао на 42 одсто што је најнижи рејтинг за годину дана. Као разлог за то наводи се тронедељна делимична блокада владе.

Међутим, нова анкета „Вашингтон поста“ и ТВ мреже Еј-Би-Си, дала је Клинтону много већу стопу одобравања – 53 одсто – што указује на опречност ставова о председнику и његовој политици која ће се разрешити на новембарским изборима.

Викенд у Босни Клинтону омогућава да из патриотских разлога мало побегне од оног непријатног Конгреса у коме републиканци толико цепидлаче око буџета. То је и предак пред нова питања о афери Вајтвотер, која нимало центлменски, али у складу са предизборном традицијом, добија поново на важности.

Истовремено, појављивање међу командосима је слика коју председников изборни штаб покушава да уреже у памћење Американаца. Она би требало да амортизује очекивани напад републиканаца који ће, у јеку кампање, подсетити нацију да је Клинтон својевремено избегао одлазак у Вијетнам (у аранжману неких претходних републиканаца) у истој униформи коју данас носе младићи чији морал би требало да подигне.

У том светлу Дејвид Бајндер, коментатор „Вашингтон поста“ сматра да је Клинтон свесно прихватио улогу светског полицајца и да ће је играти док год траје предизборна кампања.

„Иако нисам декларисани марксиста, верујем да је по среди нови, додуше, каткорочни покушај спровођења америчког империјализма“

Други, опет, инсистирају на томе да је реч о сезонском воћу и да са америчке сцене полако одлази генерација политичара из доба хладног рата када се национални интерес САД бранио на западним границама Пољске, Источне Немачке или Мађарске. Под рефлекторе ступају играчи који, истина, много говоре о водећој улози Америке, али по могућности желе да је играју без ризика, а пре свега бесплатно. Рачун за Босну, па макар био само у новцу, тек треба да стигне и ставиће га на Клинтонов конто.

А нови светски поредак? За то ће се ионако побринути Си-Ен-Ен. Коначно, то је била парола једне друге администрације, а само Кока-кола не мора да мења мото рекламне кампање.

Небојша Ђурчић